

לחימה בטרור היא מלחמה או בט"ש?

אלוף מיל' יאיר נוה:

אני אשתדל לדבר בראייה המקצועית על סמך ניסיוני כמפקד אוגדת עזה בתחילת האירועים מ-2000, ולאחר מכן בפיקוד המרכז. העובדה שהכנס מקצועי ואנחנו נמצאים פה במשפחה וכן הלאה, אני אדבר בראייה הטקטית, אסטרטגית, ואנסה לחבר אותה לרמה התיאורטית. אני אתן מספר דוגמאות אבל כמובן אין פה כוונה להגיע לביקורת כזאת או אחרת על גוף כזה או אחר, אני חושב שלא זה המקום. המשימה שקיבלתי זה להוריד אתכם בעצם מהרמה האסטרטגית של הדרג המדיני והצבאי ולחבר אתכם יותר להוויה היומיומית ולדבר על נושא המלחמה בטרור ובדגם על המלחמה בטרור בשטח אורבאני או בשטח רווי אוכלוסין. הכותרת ניתנה שליטה באוכלוסייה, וכבר הכותרת היא בעייתית כי שום צבא לא רוצה לשלוט באוכלוסייה, גם אנחנו לא רוצים לשלוט באוכלוסייה, אבל האם אנחנו לוחמים בטרור בסביבה של אוכלוסייה? וודאי שכן, ובעתיד הרבה יותר. הדבר הראשון שאנחנו צריכים להגדיר זה את מהות המלחמה בטרור ואת החשיבות בהגדרת המצב. זה מתקשר למה שאמר מקודם אורי, להגדיר את מטרות הצבא, אבל אנחנו רגילים לעסוק בסוגיה של הגדרת מטרות הצבא לפני מלחמה או לפני מבצע. מה עושים ביום יום, מה עושים היום בעזה, מה הגדרת המצב בעזה? זה בט"ש, זה מלחמה מוגבלת, זה מלחמה בטרור? מה המציאות עכשיו ביהודה ושומרון? אנחנו לא מגדירים את זה. ואז כשהחיל מגיע הביתה הוא מספר לחבר'ה אני בבט"ש בעזה. אבל כשהוא פועל שם לא טוב בהוראות הפתיחה באש בא אליו המפקד שלו ואומר לו תשמע מה אתה לא מבין שאתה בלחימה? מה זה לחימה? אבל כשהוא יורה יותר מדי בא אליו חוקר מצ"ח וטוען מה אתה לא מבין שאתה בבט"ש? מה אתה יורה כשאסור לך? ולכן לא משנה מה קורה למעלה והערפל שיש למעלה, תפקידו של מפקד בכל רמה הוא לטובת עצמו, לטובת השגת המשימה ולטובת הכפופים לו להגדיר את המצב וכמובן את המשימה. והמצב היום בעזה למשל, אם ניקח את זה כדוגמא, בראייתי זו מלחמה מוגבלת. האזרחים שלנו תחת התקפה, מותקפים במתקפת טרור שכרגע היא קאסמים, וזה לא משנה אם הם הורגים, פוצעים או רק גורמים לטראומות. הריבונות של מדינת ישראל נפגעת קשות, תחושת התושבים נפגעת קשות אבל זה באזור מסוים. לכן

בראייתי המקצועית זאת מלחמה מוגבלת ואם נבין את זה, נלך לספרים, נלך לדין הבינלאומי, נלך לחוקי המלחמה וננסה להחיל חוקי מלחמה נכונים וקודי התנהגות ברורים למצב הזה, זה לא בט"ש. ואז השאלה האם לגרום לכך שיהיה חשמל או לא יהיה חשמל בעזה, ולהזכירנו זה אותו חשמל שאנחנו מספקים, לא חשמל אחר, תהיה שאלה לחלוטין מבצעית. האם היא ברשימת הכלים הכלכליים, מדיניים, צבאיים שנכון להשתמש בהם או לא, והשאלה היא מקצועית בכלל והיא לא שאלה ערכית, והיא לא שאלה ברמה של מדינה מול ארגון טרור כזה או אחר. אפשר להסכים איתי, אפשר לא להסכים איתי, אבל כדאי שהסכמה או לא תהיה כפונקציה של הגדרת המצב ולא כפונקציה של צעד כזה או אחר שפתאום מוחו הקודח של איזה אסטרטג או איש צבא החליט עליו. אני הגדרתי בפיקוד המרכז את המשימה, היא לא משימת מלחמה היא משימת לחימה בטרור שמטרתה למנוע טרור משטח פיקוד המרכז ובשטח פיקוח המרכז. או בשפה אחרת, להביא את הטרור שיוצא משטחי פיקוד המרכז לרמה לא רלוונטית לשולחן של המשפחה ברמת השרון, לא רלוונטית לכלכלה הישראלית ולא רלוונטית למקבלי ההחלטות סביב שולחן הממשלה. אני חושב שסך הכל עמדנו במשימה הזאת בשנים האחרונות ובעובדה, בשיח הציבורי ובשיח בסלון המשפחתי, והבה ניזכר שלוש שנים אחורה על מה אז חשבנו, האם חשבנו על קאסמים בעזה או חשבנו האם לשלוח את הילד לקניון ועל איזה אוטובוס הילדה תעלה בדרך לבית ספר, הטרור מיהודה ושומרון כיום לשמחתנו הוא במצב לא רלוונטי, לא רלוונטי לקבלת ההחלטות בשום רמה ובשום דרג. אז דבר ראשון חשובה מאד הגדרת המצב והגדרת המשימה כמובן בתוך המצב הזה, אנחנו צריכים להבחין בין סוגי לחימה בטרור, האם אנחנו לוחמים נגד ארגון גרילה כמו שהיה במלחמת לבנון האחרונה, או נלחמים בטרור עירוני כמו שאנחנו נלחמים בטרור הפלסטיני? הטרור הפלסטיני הוא טרור עירוני שבא להשיג הישגים מדיניים כמו כל הגדרה של טרור בספרות המקצועית הנכונה, והיעד המרכזי שלו הם הישראלים שגרים בעומק מדינת ישראל. לכן כשהגדרתי כאלוף פיקוד המרכז את היעדים שלי היעד הראשון לא היה כמו במרחב רגיל שצבא שולט בו, מניעת טרור במרחבו, אלא היעד שלי היה מניעת טרור ממרחבי החוצה. אותי הטריד הרבה יותר שיתפוצץ מתאבד בתל אביב, מאשר שיתפוצץ מתאבד בצומת אריאל. לא אהבו את זה כולם, לא אהבו את זה

השומעים, האסון האישי הוא אותו אסון, האסון למשפחות הוא אותו אסון, אבל בהיבט הבטחוני לאומי אין ספק שיש אבחנה ויש הבדל בין פיגוע במרכז אוכלוסין בעומק ישראל לבין פיגוע בחזית. ולכן גם בתוך הגדרת המשימה חשוב להגדיר את היעדים ואת העדיפויות ביניהם, כי לעולם לא נוכל להיות בכל מקום בכל נקודת זמן. אנחנו רגילים לדבר על אוכלוסייה, והאם האוכלוסייה הזאת היא אוכלוסייה עוינת או לא עוינת וכן הלאה. אז גם פה כל מידע או כל מחקר מראה שיש מספר סוגי אוכלוסייה, יש את האוכלוסייה המעורבת ויש את האוכלוסייה שאינה מעורבת ויש את האוכלוסייה הידידותית. אנחנו לא נוכל למצוא אוכלוסייה ידידותית לצבא הכובש או לצבא השולט בשטח בתוך אוכלוסייה מהסוג הזה, לא נוכל. לכן האבחנה שנדרשת לטובת החייל הפשוט ועד אלוף הפיקוד היא להבחין קטגורית בין מי שמעורב לבין מי שלא מעורב. ואני רוצה לענות על שאלה שמנקרת בראשו המקצועי של כל אחד מאיתנו, מה הקשר בין יחס לאוכלוסייה לטרור. וישנם כאלה הגורסים שככל שידינו תהיה קשה יותר לאוכלוסייה הטרור יגבר, וישנם כאלה שטוענים שאין שום קשר בין הדברים אלא נהפוך הוא. ויש צבא בעולם שנוהג כך ויש צבא שנוהג אחרת. הטענה שלי מהניסיון שלי שככלל האם המצב הכלכלי משפיע על צמיחה של פוטנציאל לטרור, התשובה היא לחלוטין כן. זאת תשובתי, למה? כי כשהמצב הכלכלי בשכם טוב יותר יש פחות נערים מובטלים ברחובות, הם פחות יושבים על הגדר, וכשהם פחות יושבים על הגדר בצומת הרחובות הם פחות טרף קל למגייסים של ארגוני הטרור. וכשהם פחות טרף קל הם נהיים פחות קרימינלים רגילים ופושעים רגילים, כשהם פחות פושעים רגילים אחר כך הם גם פחות מפקדי כנופיות ומפקדי ארגונים, כמו שקורה היום ברוב הארגונים ביהודה ושומרון. שחלקם הגדול הוא סתם פושטקים או פושעים וחלקם הוא לוחמים לאומיים בראייתם. ולכן האם המצב הכלכלי גורם לתשתית צמיחה התשובה היא כן. אבל האם יש קשר ישיר בין מצב כלכלי לבין מתאבדים כמקרה פרטי, התשובה היא לא. היו מתאבדים שהם אמהות לשישה ושמנה ילדים, אבות לשבעה ילדים, בוגרי אוניברסיטה, אישה בהריון, הרבה מאד מהמתאבדים שתפסנו הפוטנציאליים היו סטודנטים. מתאבד אחד שנתפס בתקופתי שתחקרתי אותו אישית בכלא, הרי תכננת לעשות את זה אתמול, למה בסוף דחית ועשית את זה היום ובגלל זה גם נתפסת? אז הוא ענה כי היום בבוקר היה לי מבחן באוניברסיטה.

זאת אומרת קיימים פה שני מישורים שונים לחלוטין, האחד ההקשר היומי הרגיל והשני הוא המחויבות הדתית, דתית לאומית, דתית לאומית חברתית, כדי לבצע את המקרה הקונקרטי הספציפי. ולכן כשאנחנו הולכים לקבל או לייעץ הצעות כוללות לגבי מרקם היחסים בין צבא לבין אוכלוסייה או בין צבא לבין אוכלוסייה יותר קרוב לטרור עמדתי ככלל בוא נעשה את הדברים הכי פשוטים שאפשר. כל אוכלוסייה שאינה מעורבת נא לתת לה את כל הכלים לצמוח כאוכלוסייה אזרחית רגילה. לעומת זאת בכל מקום שהוא נוגע לפוטנציאל המייד למתאבד או לטרור העדיפות היא קודם לחיים לפני איכות החיים. ולכן כשנשאלת שאלה איך צבא הומניטרי כזה"ל שם כל כך הרבה מחסומים, המחסומים הם לא נגד האוכלוסייה, המחסומים הם למרות האוכלוסייה. המחסומים הם כדי שמחבל שיוצא עכשיו מג'נין בדרך לירושלים יעבור ארבע מחסומים, יצטרך לפתוח את מכשיר הטלפון שלו לפחות פעם או פעמיים ואז מודיעינית נוכל לעלות עליו, זאת הסיבה, לא לטרטר אף אחד ולא להגיע חס ושלום לאיזה שהוא עונש סביבתי או ציבורי. איך נוצר טרור במרחב אוכלוסייה או במרחב עירוני? בואו ניקח למשל את העיר שכם כמיקרו קוסמוס ונראה את הדיסוננס המובהק בין עיר שהיא עיר אחת העשירות ביותר ביהודה ושומרון, שיש בה את הבורסה לניירות ערך, שיושבים בה רוב עשירי יהודה ושומרון, רוב הבנקים כולל הבנקים הזרים יושבים בה והיא גם בירת הטרור, איך זה קורה? זה קורה כי בעיר הזאת ספציפית יש שלושה מחנות פליטים בתוך מרחב העיר עצמה. אותם מחנות פליטים שהם בית הגידול לאותו נוער שדיברנו עליו קודם, לאותו בית שספוג באמונה ובהבנה שהוא רוצה לחזור ליפו, אותו נוער הוא זה שיוצר בסוף את תאי הטרור שהופכים להיות בסוף חלק מארגון הפתח או ארגון החמאס או ארגון הג'יהאד וכן הלאה. אנחנו הרבה פעמים מבזבזים המון המון חוכמה ושכל בנסיון להגיע לאיזה שהיא הסדרה מודיעינית תפיסתית של ארגוני הטרור. זה נכון ברמה הכוללת, זה נכון לנו כאנשי מודיעין, זה נכון לאלוף הפיקוד. אבל למטה הרבה פעמים, כדאי שנדע, ככל שאנחנו יותר יעילים הטרור הוא חוצה ארגונים ולובש אופי של מרחב שכונתי כזה או אחר. היום בשכם למשל העבודה היא בקואליציות. כשיש עכשיו פיגוע של החמאס או של הג'יהאד. אחד מאנשי החוליה הוא ג'יהאד, אחד מאנשי החוליה הוא חמאס, אחד יכול להיות גם מוועדות ההתנגדות של הפתח. למה הם עובדים ביחד? כי הם גרים ביחד. הנקודה הבאה

שצריך לשים אליה לב בעיקר בשטח אורבאני זה מקורות הטרור. ואני רוצה לקבוע פה בצורה מאד ברורה שאנחנו לפחות במדינת ישראל לא מספיק משקיעים בגדיעת מקור הטרור, ומקור הטרור האמיתי מעבר לאידיאולוגיה הוא כסף. וכל מי שחושב שלוחמי לאום או טרוריסטים גדלים על הרבה מאד פוסקים בשפתנו, טעות חמורה. כשאין כסף לא תהיה תחמושת, לא יהיה רובה, לא תהיה פצצה, לא יהיה מטען. וכשאין כסף מייצר הפצצות ממחנה הפליטים לא ייצר לטובת המשלח. וכעלות הכדור ברחוב, ואנחנו עשינו סקרים רבים כדי לדעת כמה עולה כדור בשכם מול כדור בעזה. כמה עולה M16 בשכם מול M16 בג'נין. ולפי זה אתה מבין כמה כסף נכנס לעיר ומה המשמעות של האמל"ח מול העלות שלו. והאם אנחנו עובדים נכון בגדיעת הכסף? התשובה היא לא. אנחנו עושים את זה לאט מדי, מאוחר מדי, וגם פה כל הרגולציה, היכולת שלנו להכניס אותה דרך המצב הנכון לחוקים הנכונים מייצרת הרבה מאד קשיים. קשיים כדוגמת בנק ישראלי שבפועל מעביר כסף לארגונים כאלה או אחרים בעזה או בשטחים שברור לך שבדלת הקדמית לפעמים, לא האחורית, זה מגיע לטרור. ולכן המלחמה במקורות הטרור, בדגש על 90% אם לא יותר שזה הכסף, לדעתי זאת משימה נכבדה שהדרג הצבאי, המדיני, השב"כ, המשטרה, כלל הגופים, המוסד, צריכים להבין שזה יעד קבוע, נמשך, יומיומי. האם צריך להיות בתוך השטח כדי להביס את הטרור או לא? יש לנו שתי דוגמאות, יש לנו את הדוגמא של עזה, יש לנו את הדוגמא של יהודה ושומרון. וזאת שאלה קבועה. תמיד באים אנשים ואומרים תשמע מה להילחם בטרור אתה צריך להיות בתוך השטח, בשביל מה? תהיה מבחוץ, תסגור, תפעיל מודיעין, ארטילריה, אוויר, תראה להם מי אתה. והשני אומר לא, צריך להיות בתוך השטח, לשלוט באוכלוסייה. הטענה שלי שאני לא רוצה לשלוט באוכלוסייה, אני רוצה לשלוט בטרור. וכדי לשלוט בטרור אני חייב להיות בשטח כדי לקבל ולשלוט גם מודיעינית וגם פיזית במוקדי הכוח והפוליטיקה המקומית. אם צה"ל יצא למבצע בעזה או למלחמה בעזה וירצה להיות אפקטיבי, אין ספק לטענתי שהוא יצטרך להיות שמה חודשים אם לא יותר. למה? כי אחרת תוך כדי המבצע או יום אחרי שצה"ל יצא שום פעם יירו קאסמים, הרי הקאסם הוא לא איזה שהוא משהו שהוא טכנולוגי בעייתי מדי. אז האנשים ירדו למחתרת, החיילים מגולני, גבעתי, נח"ל, שריון, יעברו ברחובות, יתפסו את מי שהם חושבים שנכון לתפוס, האחרים יהיו

במחלת, יהיו נפגעים, צה"ל יצא ועולם יחזור להיות כמנהגו. אם אנחנו רוצים לפגוע בתשתית זה אומר לייסד תשתית מודיעינית ענפה. מודיעינית צבאית ואזרחית כאחד. מה זה מודיעינית אזרחית? זה להיות מסוגל לשלוט בצרכים של האוכלוסייה המקומית, ביכולת לגייס משם מקורות מודיעין, ביכולת לבצע מניפולציות על תהליכים ברחוב או תהליכים של עסקים כאלה או אחרים. כך מייצרים מודיעין וגם מייצרים תשתית של מידע וידע. אם לא נשלוט בטרור, קרי לא נהיה שמה, אז ברור שלא נשלוט באוכלוסייה אבל גם נוכל לפרוס רק את מעגלי השיבוש וההגנה. אם אתה פורס רק את מעגלי השיבוש וההגנה ברור לך שקו ההגנה סופו שיפרץ, ואת זה כבר חשנו. ולכן בראיית המקצועית אין יכולת לקיים תהליך רציף של מניעת טרור מתוך מרכזי אוכלוסייה בלא להיות בשטח ברמה של שליטה בשטח ושליטה במוקדי הכוח האזרחיים. אני לא מדבר על לנהל אותם, אני לא מדבר על לנהל אוכלוסייה, אני לא מדבר על למשול באוכלוסייה, מזה ברוך השם נפטרנו וטוב שנפטרנו. אבל האם אנחנו יכולים להתערב בכל תהליך אזרחי? התשובה היא כן. האם אנחנו יודעים איך לפרוס נכון את מקורות הידע שלנו והמודיעין? התשובה היא רחב ככל האפשר. ומכאן אני רוצה לעבור טיפה יותר פנימה לתוך עקרונות הפעולה עצמם כפי שאנחנו הבנו אותם בתהליכים אצלנו. מספר עקרונות על-אסטרטגיים. עקרון מספר 1 שהוא עקרון טיפה מוזר זה עקרון אי ההסלמה. היו לי ויכוחים רבים מאד עם חיל האוויר, ופה אני מעריך שיש מעט מאד מחיל אוויר אם בכלל, כי אנחנו בלטרון, ויכוחים למה אתה לא מפעיל מסק"רים, למה אתה לא מפעיל ירי מלמעלה, למה אתה לא מפעיל מטוסים? אני אמרתי חברים, ביום שאני אפעיל מסוק קרב בג'נין או ברמאללה אנחנו יכולים לקחת את שעון העצר לאחור לרגע שבו יהיה נ"מ מול מטוס של אל על או חברה אחרת לכיוון שדה התעופה בן גוריון. ולכן גם לא נכון להפעיל טנקים, כי ביום שאנחנו נכניס טנקים נספור את הזמן לאחור עד שיהיו לנו RPG בצד השני. וביום שאנחנו נפעיל יותר מדי כלים משוריינים מסוג אחר נקבל רקטות מסוג כזה או אחר. וביום שנצא נקבל קאסמים. זאת אומרת יש פה מרוץ חימוש ברור על פני השטח שאתה הצבא הגדול החזק ואתה צריך לנצל את העובדה הזאת, אבל לנצל את זה חכם. ובתפיסתי ההרתעה שהיא הדבר המרכזי במלחמה בטרור, נכון להשיג אותה דרך החזה של החייל וה-M16 ולא דרך ה-F16 זה המטבע לשון שקבענו בפיקוד, ככה קובעים הרתעה. לא

ב-F16 שמגיע באישון לילה, יורה, נעלם, עושה דבר אחד טוב, הרבה נזקים ובהמשך גם מתגלגלת מערכת של בניין כוח בצד השני. כשמגיע החייל באמצע הלילה, פעם לכאן ופעם לשם ושום מקום הוא לא רחוק מדי, זה בונה הרתעה, זה בונה גם הרבה נפגעים בהתחלה, בהתחלה אתה צריך לדעת כמפקד שיהיו לך לא מעט נפגעים עד שתייצר את הבטחון העצמי של הפקודים, עד שתייצר את תחושת הנרדפות בצד השני, עד שהחיילים יכירו את השטח והלילה יהפוך לידידים. אבל once זה קרה משתנה המצב התודעתי צבאי פסיכולוגי ואתה מתחיל לשלוט בשטח במקום שהשטח ישלוט בך. ואתה רואה את זה אפילו בסלנג של החיילים ביחידות, הם לא מדברים יותר על להיכנס למבצע לשטח אלא הם מדברים על לפעול בשטח. המציאות הזאת, ההבנה הזאת של אי הסלמה ביחד עם הבנת יסודות ההרתעה הוא מרכיב מרכזי ביותר ביכולת שלך לאורך זמן לוודא שהיתרונות היחסיים שלך כצבא גדול, שמן וחזק לא יכופפו על ידי נשק זול ופיקטיבי של הצד השני. לכן לא הפעלנו טנקים, לכן לא הפעלנו נשק כבד אחר, לכן לא הפעלנו ארטילריה, לכן לא הפעלנו מטוסים, למרות שיש לנו את הכל. הנקודה המרכזית השניה היא לא לפגוע באוכלוסייה לא מעורבת. לא לפגוע מכל הטעמים האפשריים. האחד כי מוסרית אסור לנו לפגוע בהם. שניים, כי ברגע שאנחנו לא נפגע בהם יהיה פחות גיוס לצד השני, כי גם שם יש אנשים שחושבים וגם שם יש אמא שאומרת אל תתקרב לשם כי זה"ל עובד שם. ושלוש נכון לא לפגוע בלא מעורבים כדי לייצר כל הזמן את החזית השניה הנורמלית של פעילות אזרחית ולהראות שאפשר גם אחרת. ובשנים האחרונות, למרות המחסומים, למרות ההתקפיות, למרות הפעילות הרבה של זה"ל, האם האוכלוסייה האזרחית ביהודה ושומרון שיפרה את הכלכלה שלה? התשובה היא חיובית מאד. ואת זה אפשר לראות בסקרים על הצמיחה ועל הפעילות האזרחית. את מרקם החיים האזרחי חשוב לפתח ככל האפשר. לא רק לפתח רגיל אלא גם לפתח בהקשר של המבצע, קרי בחלק מהמבצעים בסוף הטור נוסעת משאית עם ארוחות בוקר לתושבים, עם מים ומזון. אם אנחנו מחליטים להטיל עוצר על שכונה מסוימת נביא גם כמה משאיות של מזון. בארה"ב הנושא הזה הרבה יותר מפותח מאצלנו, גם אצלנו התחלנו לאחרונה לעסוק בזה, אני חושב שהראייה הזאת היא ראייה נכונה לחלוטין. והנקודה הרביעית והאחרונה היא בעצם האיזון הנכון בין מרכיבי המענה. ובראייתי הדברים הם מאד פשוטים, הדבר הכי חשוב

מתחלק לשניים, מודיעין והתקפיות. בהגנה לא נלחמים בטרור. אם אתה מגן, יוצר עוד ארבע גדרות סביב השגרירות שלך זה לא יגן מהמתחכם התורן או מהטרוריסט המסוים. טרור אתה חייב להילחם בו כל הזמן בשילוב של שני דברים, התקפיות, ומודיעין. וכשאתה נכנס יותר לפרטים אז בתוך הרמה ההתקפית אנחנו יודעים לבנות היום שלושה סוגים של יחידות, יחידות מיוחדות מאד, יחידות טובות יותר, שיש לנו אותן כמעט בכל חטיבה, יש את גדוד הסיור ופלוגות הסיור וכן הלאה, ואת הצבא הרגיל. ובצורה הזאת אתה יכול גם לנטר את השטח ולשלוט בו דרך הצבא הרגיל, גם לעשות פעילות יותר התקפית ייחודית עם הצבא שהוא מספיק גדול וחזק ויש לך מסה קריטית דרך יחידות טובות יותר, מיוחדות. ומבצעים מיוחדים עם אותן יחידות ספורות. בפעילות ההגנה נכון לבצע לפחות שני מעגלים, מעגל אחד שהוא מעגל שיבוש שהוא קיים היום בתוך השטח כולו, ומעגל הגנה. יש שאלות רבות האם הצליחה הגדר או לא הצליחה הגדר, מה תפקידה של הגדר הבטחונית. אז גם פה אני יכול להגיד רק מניסיוני שהגדר הבטחונית בינתיים הצדיקה כל אגורה שהושקעה בה מבחינה בטחונית. אני לא נוגע פה ברמת המשמעויות המדיניות וגם כאלה יש. אבל אם 95% מהמחבלים מצפון השומרון, כדי להגיע לעפולה או כדי להגיע לחדרה או כדי להגיע לתל אביב העדיפו במקום ללכת ולהתנפץ על המכשול ועל הגדר לנוע דרך המעברים בכבישים, לעבור דרך ירושלים ולעשות את ציר החטא הזה, כמעט כמו ציר החטא שאנחנו רגילים לכנות בעזה, זאת הצלחת הגדר. הגדר עדיין נתפסת כמרכיב אסטרטגי בלתי עביר, בלתי נפרץ על ידי הטרור. וברגע שהטרור עובר דרך מעברים יותר קל לך לשלוט בו, יותר קל לך להגיע אליו, יותר קל לך להגיע אחרי שלושה מחסומים ומעבר, להגיע ולתפוס אותו בחוץ. ולכן האם הגדר עוזרת התשובה היא כן. והדבר האחרון הוא נקודת התשתית. גם פה שאלת הנושא חוקי ולא חוקי, האם מותר לנו לפעול בתשתיות, האם אסור לנו להקים תשתיות, כל דבר כזה מחדש מעלה את הדיון הציבורי. היכולת היחידה שלך כצבא גדול או כמדינה גדולה לנסות לנתב את הטרור כמו מים למקומות הנמוכים היא דרך עיצוב השטח מחדש. עיצוב אמיתי קרי יצירת כבישים, תשתיות, גדרות, מוצבים, ארגון השטח מחדש. וברגע שאתה מארגן את השטח מחדש המצב שלך לחלוטין שונה. אם אחרי '82, אם אחרי מלחמת לבנון הראשונה, בשנה כזאת או אחרת, אפילו לקראת שנות ה-90, היינו נניח לאורך

הסלוקי עושים גדר בטחונית ב-10 רמות נמוכה יותר בעלות שלה מהגדר הבטחונית שלנו היום ביהודה ושומרון, אני מעריך שפני התוצאה שם היו שונים לחלוטין. לתשתית יש כוח מהותי מול טרור לגרום לו לחפש את החור היותר קטן, את המקום היותר נמוך כדי לפעול בו. והאם אנחנו כמדינה גדולה, כצבא גדול מסוגלים בתשתיות להקטין ולנתב התשובה היא כן. וככלל, אני אומר את זה גם ברמה הטקטית, אנחנו צריכים להבין שחייל בסוף מן הדין שיעשה את הטעות, זה תמיד מה שקורה בסוף. כי הוא תמיד חייל צעיר, תמיד במקום חדש, הוא תמיד מופתע ותמיד הוא יעשה את הטעות נגד המחבל. החוכמה שלנו כמערכת היא לבנות מערכת מספיק חזקה שכישלון של חוליה אחת בשרשרת לא יגרום לכולה לקרוס. וזאת האחריות של המפקדים ברמה הגבוהה, ברמת הפיקוד המרחבי, ברמת מפקד כוח המשלוח, ברמת מפקד הגדוד ומעלה, לעסוק במקביל ללחימה, במקביל לכל ההיסטוריה הגזרתית, במקביל לידע שהוא מנחיל גם לבצע פעולה תשתיתית כל הזמן ולעצב את השטח מחדש. ודבר אחרון שעליו פה אין כמובן עוררין. כיוון שגם מלחמה בטרור היא מקצוע צריך להבין שיש חשיבות עצומה לידע שנצבר ביחידות דרך ההיסטוריה, אותה גזרה ודרך הלקחים מיחידה ליחידה ולקבל כהנחת עבודה שכל עוד אנחנו לא עוסקים ביחידות מיוחדות, לנצח החייל שייפגש מול האויב זו תהיה הפעם הראשונה בחייו. ואנחנו צריכים לוודא א' שזאת לא תהיה הפעם האחרונה וב' שנעמוד במשימה.